

# წიგნაკრები საქართველო

ლიტერატურული საქართველო \* LITERATURULI SAQARTVELO \* ЛИТЕРАТУРУЛИ САКАРТВЕЛО

21 აპრილი 2023წ. №6 (4066) გამომცემის 92-ე წელი ვასო 2 ლარი



ლატო მარჯანი

## სიცივის ყაზნაყალი

ვისკი და ვიტრინა...  
– მაღლობა Mariot-ს!  
ჩაივლის პირქუში, მღელვარე სადროშო, მაგონებს გოიას უმძიმეს პერიოდს, – მთვლემარე გონება ურჩხულს რომ წარმოშობს. მარცვლიან მის სახელს, ვინც იცნეს ბელადად, სურთ, რომ მარმარილო აუგონ კარარის, შეკრული წარბებით მოსაზღვრეს ელადა, რომელშიც პოეტის ადგილი არ არის. გადაბმულ წარბების ეს მავთულხლართები მწამს, თავისუფლების სიმღერას მავალებს, რადგანაც არაფრით არა ჰგავს განდევნილ მამათა უმანკო ჩასახვის სავანეს. მწამს, თავისუფლების სიმღერა მავალებს, უქონელ აზნაურს, ქონება გავფანტო, მავალებს, პომადის ორდენის კავალერს რომ ბრძოლა უთუოდ მივუძღვნა ქალბატონს. აკენკავ მარგალიტს, რაც მიმოიფანტა, მთვარეც რომ ეკიდოს ზეცაზე მზესავით, ყოველ კურტიზანში ვიპოვი ინფანტას, რომც მომწვდეს იაფი სუნამო მეძავის

▶ ლასარული. 80-2 გვ.

## თერჯოლაში გაიხსნა გრიგოლ რობაქიძის ქვაბი

2023 წლის 24 მარტს თერჯოლაში მერიის წინ, ახალრეაბილიტირებულ სკვერში, გრიგოლ რობაქიძის ბიუსტი გაიხსნა.

საზეიმო ცერემონიაზე სიტყვით გამოვიდნენ თერჯოლის მერის მოვალეობის შემსრულებელი მანუჩარ რობაქიძე, თერჯოლის მაჟორიტარი დეპუტატი ელისო მურადაშვილი, მერის მოადგილე მირზა ქოჩიაშვილი, სოფელ ძველის საჯარო სკოლის დირექტორი მანუჩარ ფანჭულიძე და გრიგოლ რობაქიძის საზოგადოების თავმჯდომარე იამზე არველაძე. საღამოს ესწრებოდნენ საკრებულოს წევრები და სხვა მოწვეული სტუმრები.

მოსწავლე-ახალგაზრდობის სახლის მოსწავლეებმა წარმოადგინეს გრიგოლ რობაქიძის შემოქმედების პერფორმანსი. საღამო გაალამაზა ადგილობრივი შემოქმედებითი ანსამბლების – „იმერეთისა“ და „მასპინძელოს“ მიერ შესრულებულმა უკვდავმა „მრავალფამიერმა“.

დასასრულ, თერჯოლის მუნიციპალიტეტის მერის მოვალეობის შემსრულებელმა მანუჩარ რობაქიძემ მაღლობა გადაუხადა მოქანდაკე გიორგი ჭანკოტაძეს და ყველა იმ ადამიანს, რომლებმაც წვლილი შეიტანეს ამ შესანიშნავი იდეის განხორციელებაში.



## ხანიათის სიფონია

მაკა ჯოხაძე – პროზაიკოსი, დრამატურგი, პუბლიცისტი, ლიტერატურისმცოდნე, 70-იანელთა თაობის ერთ-ერთი საუკეთესო წარმომადგენელი, რომელსაც აქვს თავისი სააზროვნო სივრცე, კონცეფცია და მწერლური მარკა.

სინათლე, სისადავე, ექსპრესია – აი, მისი სტილის სახასიათო ნიშნები, რითაც ის იცნობა, რითაც გამოირჩევა, რითაც ვაფასებთ.

წერის გრადიციული მანერა, ტევადი ფრაზა, ემოციური ტონალობები და აზრის გამოხატვის ბრწყინვალე ტექნიკა – ყველაფერი ეს ერთად აღებული არის ის ბელეტრისტული კრემინდო, რომელიც გულწრფელად აღაფრთოვანებს ყველა თაობის მკითხველებსა და ლიტერატურის მოყვარულებს.

ჩემი ნება რომ იყოს, მომავალ მწერლებსა და ჟურნალისტებს მისი საავტორო სტილის მიხედვით შევასწავლიდი წერის ტექნიკას, საერთოდ, წერითი აზროვნების საფუძვლებს. მისი აზროვნების დიალექტიკური წესი, ანალიტიკური მოტივები, რაციონალური

## იუბილე

და ირაციონალური საწყისების ერთიანობა ქმნის ისეთ სტილს, რომელიც გაფიქრებინებს, შენც ისე წერდე, ისე აზროვნებდე, ისეთი მწერალი იყო, როგორც ის არის: მართალი, დახვეწილი, სიმფონიასავით მთლიანი.

მაკა ჯოხაძის ცხოვრება და შემოქმედება თვალსაჩინო მაგალითია იმისა, რომ სავესტით შესაძლებელია, იყო კონსერვატორი, მაგრამ, ამავე დროს, იყო უაღრესად თანამედროვე.

მან ესეც ცხადყო, შეგიძლია ზეგარდმო ბოძებული ნიჭი ისე გამოიყენო, რომ პირნათელი იყო როგორც ღვთის წინაშე, ისე შემოქმედებითი სულის წინაშეც, რომელიც ადამიანს იმისთვის ეძლევა, რომ არ დაკარგოს კავშირი საკუთარ თავთან.

მასხენდება ერთი ნიშანდობლივი ფაქტი. 1986 წლის შემოდგომაზე მაკა ჯოხაძემ გამოაქვეყნა მძაფრშინაარსიანი პიესა „ორი ცხოვრება“, რომელმაც დიდი ხმაური და კომუნისტური რეჟიმის მესვეურთა წყრომა გამოიწვია. სხვა მის ადგილას კარიერას აინყოფდა და დისიდენტური პროფილის მქონე ცნობადი სახე გახდებოდა, მაგრამ მაკა ჯოხაძეს ჩხრიც არ გადაუბრუნებია იმი-სათვის, რომ პოლიტიკური რეკლამით მოეპოვებინა სახელი და ავტორიტეტი.

მისი ავტორიტეტი – ეს ჭეშმარიტების სამსახურია და აქედან მას არც მარჯვნივ, არც მარცხნივ არასოდეს გადაუხვევია.

იშვიათია ასეთი თანმიმდევრული, საკუთარი შეხედულებებისა და მრწამსის ერთგული მწერალი. იშვიათია შემოქმედი, ასე უყვარდეს ხელოვნება, ადამიანი, სამშობლო. ასე აფასებდეს სიცოცხლის მშვენიერებას...

საიუბილეო მილოცვა ჩვენს ძვირფას მაკა ჯოხაძეს!

„ლს“ რედაქტორი

„ვეფხისტყაოსნის“ ეპო  
ინფორმაციონი

ინტარკვილი სუპანა ზაინთაძე

83.3

სიყვარულის  
ნიგნიდან

რაულ ჩილაძე

83.7

ჰაი,  
ფიზკულტურა

გიორგი შარვაშიძე

83.8-9

50 წელი - რომანის  
დანარიდან

ლატო  
თუთაშია

ნოდარ ბასილაძის წარბი

83.14

ახალი  
თარგმანები

ემილი დავითაშვილი

83.16













რას უნდა ველოდეთ

გულიანი ბეჭედი

უკრაინაში ბარბაროსულად გაჩაღებულ... უკრაინაში ბარბაროსულად გაჩაღებულ...

სიყვარულის წიგნი

მიწის მიწის

ზეცამ დაუშვა თავსხმის ფარდები, ქალაქში მძლავრობს მირკანის თქემი...

რას მე იქნება ან წაფრთხილი...

ჩვენი წარსულიც არსებობს ახლა, თოვლით, წვიმებით, ქარებით სავსე...

შენს წარსულში უსწრებლად ვეძებ...

დავივინყე წარსული და აღარ მახსოვს, აღარ მახსოვს თითქოს...

რომლის მკვიდრი ახლა მარტო მე ვარ! შენ მიპოვე თუ პირიქით...

რას ხედავ შენთვის თუ ვინაობა

თანდათანობით გადის ზამთარი, ეს იანვარიც დაილია და შენდამი...

მე ვი მერჩივს...

მე ვარ სანთელი, თავისი სანთელი, და ალაგ-ალაგ ვანათებ...

ჩივი

მიყვარს ისეთი დღეები, როცა ფოსტაში მხვდება შენი წერილი...

მეცხვ

ვუსმენ მუსიკას, ჩვენ რომ ვუსმენდით, ჩვენ რომ გვიყვარდა და გვიყვარს...

რას ვიყავი ხედი აშბობი სიხლო...

მე არაფერი არ მეშველებს, დროც აღარაა შევლაზე ფიქრის...

არც სახელი აქვს, აღარც წამალი. და ყოველი ჩემი ამბობი სისხლი...

გამელოვს რას... მიყვარხარ იმე...

გამელოვს და... მიყვარხარ ისევე, არც შესვენება, არც ინტერვალი...

მეცხვ, რას ვეძებ... - მოხვალ რას გეძებ...

ხვალ მოხვალ, (რადგან ღამეა ახლა) და მომხარებ: აქა ვარ უკვე!

შენ სხვა ხარ...

შენ იქ იყავი, შენ იქ გიყვარდა, შენ იქ უყვარდით... ჰყვოდა ბალი...

სამელოვს რას... შემიყვარებ...

ისევე მალევე, ისევე მალევე, ისევე მედები ტანზე ალებად...

წარსული

არა, წარსული ჩვენ არ გვმორდება და მას ტყუილად ჰქვია წარსული...

რომელიც ისევე განმეორდება. ყველა შეცდომა თუ აღტაცება...

მოუხდებოდა

მოუხდებოდა ჩვენს ერთად ყოფნას თოვსა და თოვს, თოვსა და თოვს...

მე - მხოლოდ შენით, შენ - მხოლოდ მეით...

ვარ გატრუნული... სხვა რა ვინატრო, შენი ტუჩების შეხების მეტი!

როცა მიღებხარ, როცა მშობლები...

როცა მიღებხარ, როცა მშობლები, მე შენს ალბომებს გადავუღი მამის და ვიგრძნობ...

ბედნიერებას აქვს შენი სხე...

თბილისში ისევე იმძლავრა ქარმა და ბოლო ფოთლებს სახეში მაყრის...

ბიოგრაფიული შეკვეთა

„პეი, ფიზკულტურა, არ ხარ შენ ნაღდი პედაგოგი და არც მასწავლებელი... არ არის ფიზკულტურის მასწავლებელი ჭეშმარიტი აღმზრდელი და არც შენ ხარ პედაგოგის სახელის ტარების ღირსი“.

ისე, მაშინ მართლა კი გუნდი გვყავდა. სასკოლო ოლიმპიადებზე მესამე ადგილი ავიღეთ და მერე ცალკე რეგიონის სკოლებს შორის რომ ჩატარდა ჩემპიონატი, იქ საერთოდ ფინალშიც კი ვავედი და მერე გორელებთან დავთმეთ, გვაჯობეს.

ჩემი მეგობარი და თანასოფელი ბიჭი მეგულეობდა, რომელსაც ადრევე ჰქონდა ნათქვამი, თუ ჩამოხვალ, სამსახურსაც გამოვინებ და ყველაფერშიც გვერდში დავიდგები.

ეს აზრი თავიდანვე ძალიან მომეწონა. ცოლი მე არა მყავდა და შვილი. არც სხვა რამის დიდი ინტერესი თუ პრეტენზია მქონია ამ ცხოვრებაში.

პეი, ფიზკულტურა

ამბავი გაუჭირდება-მეთქი. მშობლები პენსიითა და ჩვენი ბოსტნის მოსავლით ისედაც იოლად გადიოდნენ და უჩემოდაც მშვენივრად გაძლებდნენ.



ჩემი მეგობარი და თანასოფელი ბიჭი მეგულეობდა, რომელსაც ადრევე ჰქონდა ნათქვამი, თუ ჩამოხვალ, სამსახურსაც გამოვინებ და ყველაფერშიც გვერდში დავიდგები.

არც ეგა ქნა. უსიტყვოდ გაქრა და დამტოვა ასე ათასი ფიქრისა თუ დარდის ანაბარა.

სწორედ მაგ ამბის მერე დავეინყე სკოლაში მუშაობა. ნათლიაჩემი იყო მაშინ სასწავლო ნაწილის გამგე და იმან მოინდინა, წამოდი ჩვენიანი.

ფიზკულტურის, მაგრამ მაინც... სხვათა შორის, რამდენიმე პროფესიონალი სპორტსმენის აღზრდაშიც მიმიძღვის მცირედი წვლილი და ცალკე კიდევ ამ ჩვენი საკალათბურთო გუნდის წარმატებაც ხომ ჩემი დამსახურება იყო?

ოდნ მნიშვნელოვანი ამბავი გახდა ამ ჩვენი გუნდის უპარკეტობა. მოკლედ, ბევრს აღარ შეგანყენთ თავს და წავედი საზღვარგარეთ...

გავყიდე მამაჩემის ძველი დანჯარეული ფიგული, ვიყიდე თვითმფრინავის ბილეთი და ჯიბეშიც ორი კაპიკი ჩავიდე, რათა პირველ ხანობას მაინც გამეტანა თავი.

ბედ-იღბალმაც კიდევ ერთხელ მიმუხთლა და დამტოვა მარტო სრულიად უცნობ ქალაქსა თუ ქვეყანაში. საქმე კი იმაში გახლდათ, ის ჩემი მეგობარ-თანასოფელი არც აეროპორტში დამხვედრია და არც იმ მისამართზე, რომელიც ჩამანერინა.

სწორედ მაგ კაფესა თუ სასადილოში გავიცანი ალბერტა. ეგ იყო იქაურობის მეპატრონეცა და გამგებელიც.

თურმე უკვე წლები იყო, რაც საზღვარგარეთ ცხოვრობდა და მუშაობდა. მერე ცოტა დავლიეთ კიდევ. სასამელო იმან დამპატიოვა.

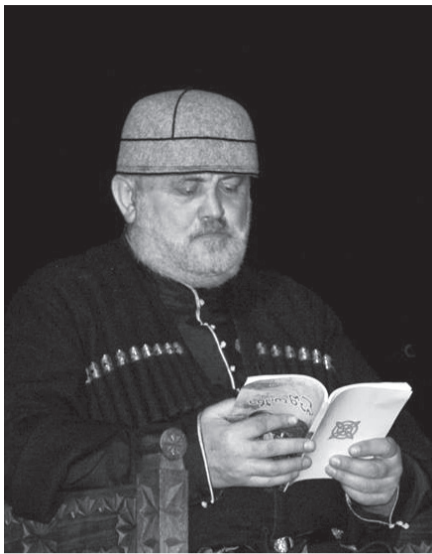
კაფეს უკანა მხარეს პატარა ოთახი ჰქონდა და მოდგმული და იქ დავბინავდი. ალბერტაც დიდი დანიშნავდა ხოლმე მანქანაში და მთელი დღე თან დამატარებდა.

იქ ნაღდი, ის ნაღდი და აქ მოდი, ეს მოიტანე, იყო ჩემი საქმე და მოვალეობა. არაფერი განსაკუთრებული და ძნელად შესასრულებელი.

იმ საღამოს მაგრად დავთვევით. ალბერტაც გამესხნა და რალა-რალა-ცეცი მომიყვა თავის ცხოვრებაზე.







ირაკლე სალციანი

\*\*\*

ხმა ვარსკვლავეთის ლარჭემთა ჩამოდის ნათლის სვეტად, უფალი აღარ დასჯერდა მხოლოდ თვის თავის ჭვრეტასა. თეთრი მზე მისი სახლია, მოისხამს ნისლის ქობასა, სამყაროს შექმნით მან სძლია ღვთაებრივ მარტოობასა.

\*\*\*

აღუემეფ ფურცლებს ნათელ მზეს, დადნები ცრემლად, ტირილად, შენს მარტოობას ვითარ სძლევე, მარტოდენ თეთრო გვირილა? ქარმა ველთაგან მოგკვეთა, ქარმა ქარისებრ გიგანა, ხარ წვეთი, დღეს რომ მოწვეთავს შორეულ მეცხერ ციდანა.

სჯამიანი

გძრახავს ხმა ცათა ჩენილთა, ხარ უმწეოც და დიადიც, გარჯით, ოფლითა შენითა, უნდა შეირგო ხმიადი. იტანჯები და ევენები, დამცველი მაინც გიცავსა, ღმერთს იგრძნობ, როცა ცრემლებით დააღობო დედამინასა!

\*\*\*

უფალო, ვიხილნე ცანი, ვიხილნე მზე და მთიები, გზა შენი მაინც ვერ ვცანი, ამაოდ დაეშვერ ძიებით. ხარ უჭვრეტ, მიუწვდომელი, ხარ შემოქმედი ცა-მყართა, ხარ ის სინათლე, რომელიც, ჩვენთვის ევნო და განკაცდა.

\*\*\*

მემჩატოს შენი ულელი, სუნთქვა რომ ჰქვია სახელად, სამყაროს დედა უმღერის სამყაროს თვალის გახელას. ვალამებ გუჯარ-ვექსილთან, მნამს, თვალს გავახელ ერთ დილას, მივალ იქ, სადაც ლექსი ჩანს სიცოცხლის ათვლის წერტილად.

\*\*\*

თავს თეთრი მთები მადგანან, ირგვლივ გრიგალი მივლისა, კი გავხდი ღირსი, რადგანაც ურყვენელ სამყაროს ხოლოვისა. ვიტყვი: ღირს, ღმერთო, აქ მოსვლა, ღირს ჩემი ქვეყნად გაჩენა, ვიშორებ პირველ სამოსს და, ველი თვალნამის ჯვარჩენას.

\*\*\*

შევნატრით მარადისობას, მინდობილი ვართ მესაჭეს, კაცთაგან არა იცნობა, არა იცნობა „შესაქმე“. დღემ ბნელს უნდ შავდღე აყაროს, გულ არა ხანჯროს ეჭვითა, დაბეჭდილია სამყარო შვიდი შვიდფერი ბეჭდითა.

პოეზია

სიცოცხლის დახსნა მიგანდეთ უსწრებ დროს და წყვეტ დროის ბედს, უუწინდელ წლის წინანდელ სინათლის სხივად მოიქეც. მიჰყვები შენს სულს და იწვი, ხანმა ვერ მიგცვით-მოგცვითა, შენ იშვი ცისა და მიწის ანაზღეული კოცნისგან.

წვანი ყავი

სიცოცხლის ძალა ინამე, ცაში ხარ, ნისლთან იძინებ, ველარ გაკავებს მიწაზე შენი სხეულის სიმძიმე, ვით იას დაცვარ-დანამულს, სჭვრეტ ტკივილს სულში ნატანებს, სვანურ ქუდის ქვეშ დამალულ მსოფლიო სევდას ატარებ.

მზეჭლოს წიკოაყრის მიერ კოცო ჭახუშანყრის

დატირება

ჯავრს ველარ ვიკლავ, მოვთქვამ და გელი, კურცხალი თვალთა უპეებს მიწვამს, ველარ შეიშრო მზექალის ცრემლი ვერც არხოტის და ვერც ღილღოს მიწამ. დაგტირი, სულზე ბორკილი მადევს, გზას ძლივს მივიკვლევ ბნელში წვალებით, ასე სტიროდნენ ღირსეულ ვაჟებს ოდესლაც ფხოვის მთებში ქალები. ცა თოვლისფერად ფქვავს თავის საფქვავს, იკითხავს უცხო – მოჭირე ჭირის, რაღა ატირებს ნეტავი ამ ქალს? ეტირება და რა ვიცი, ტირის! ო, შენი სახე თან დამდევს, მახლავს, დამეპატრონე მილეულს სულ მთლად, შენს არსებობას ისე ვგრძნობ ახლა, როგორც მონამე საკუთარ სუნთქვას. ლექსით ივსება ღრუბელი მთაში, აქ ხარ, მე როცა მგონიხარ იქ რომ... მე ცოცხალი ვარ მარტოდენ მაშინ, როდესაც შენზე მთელი დღე ვფიქრობ. იძრა ხმელეთი კვლავ წყალთა ზედა, მიწასაც ესმის ძახილი თესლის, გიმზერ და იქ მყოფს თვალნათლივ გხედავ, გისმენ, ჩემს ხმაში შენი ხმა მესმის. ვავსებ იდუმალ სამყაროს ღრიჭოს, ცხად-ბურანს შორის დგომას არ ვუფრთხი, ერთხელ სიზმარში რომ გნახო, ის სჯობს, გათხოვებაზე ფიქრსა და წუხილს.

ნიმართლისთვის რეგნილის მონოლოგი

„ჩეკისტებისგან დევნილი მიხა ხელაშვილი ერიდებოდა სახლში მისვლას და პატარა შვილის ნახვას. მან ცოლს შეუთვალა: ყანაში რომ გახვალ, ბავშვი ისეთ ადგილას დასვი, დურბინდით დავიწახო“

თეთრ ყვავილივით მზის გულზე შლილობ, შლილობ და გესმის მთათა ბუხუნი, მე ისე უნდა მოვკვდე, დღეს, შვილო, მოვკვდე, ვით მოკვდა ვაჟას ლუხუმი. დავედივარ ტყე-ღრე მარტო, მალულად, ვარდობისთვეში მთებზე მოთოვა, ვარ მოკვეთილი, როგორც ალუდა და შერისხული, როგორც ჯოყოლა. ვნატრობ ლუდს სვიანს, თავთუხის თაველს, ვინც ხელს მიმართავს, სუყველას სჯიან, ცდილობენ, მკლავენ, მაგრამ ვერ მკლავენ, ვასწრებ მათ მიერ გასროლილ ტყვიას. დგას თვალდათხრილი ნაშალი სახლი, საბუჯის ბერკლდეს ბინდი ბურავს და, თოვლი ლოგინად მიგია დაღლილს, ფიფქები მხურავს ზედსახურადა. ვარ ამ ხეობის ღირსების მცველი, რვალის სატივარს ოთხი მხრივ ვიქნევე, რადგანაც ველარ გეხები ხელით, თვალებით მაინც შეგეხო იქნებ. ლექსი ამოვთქვი კვლავაც ამ დილას, ვთხოვე დედაშენს, მინდოდა რაიც, ყანაში დაგსვას ისეთ ადგილას, რომ დურბინდიდან გიყურო მაინც. მე ჩემს თავს თავად ახლიდან ვიშობ, გარემოება ცდილობს და ვერ მცვლის, ჩვენ ორივენი – მამაც და პირმშოც ვართ ჩვენი ბედკრულ სამშობლოს მსხვერპლი. თეთრ ყვავილივით მზის გულზე შლილობ, შლილობ და გესმის მთათა ბუხუნი, მე ისე უნდა მოვკვდე, დღეს, შვილო, მოვკვდე, ვით მოკვდა ვაჟას ლუხუმი.

დავით დავრახელიძე

თავისუფლებს

შავი ფლოქვებით გააპობ ტალღებს და ქარს გაატან მონობის სურვილს, თავისუფლება სიცოცხლეს გმატებს, მისეალმები დიდების წყურვილს.

აღარ იქნება ლოდების სროლა, მათრახის ხვედრა უკვე გეკმარა, მას ჩაანაცვლებს ველებზე ქროლა, გარეთ ნავარდი შენ არ გენამლა?!

ფეხით გათელავ მწვანე ბილიკებს და კვალს დაამჩნევ შენს ნამოღვანარს, ცხენების ჯგუფი ჯოგში მიგიღებს, სწრაფად გადაჭრი მონობის ბანარს.

მაგრამ ტალახი ანელებს ნავარდს, იქნება სჯობდეს, იყო მადლარი, რომ მორჩილების უღელით მავალს გქონდეს საძიძგნად მწარე ბალახი?!

არ დამორჩილდე წარსულს უსახურს, თავისუფლების ხმები გეძახის, შენ ემსახურე ღვთიურ სამსახურს და გამოისხი ფრთები პეგასის.

ყორან ციყვებში

ულრან ტყეებში ახლა ღამდება, ხეებს ხვევია შავი სამოსი, პანზე მითებიც ალბათ ახდება, ლეგენდებს მასზე ქნარით ამბობდი.

უკანასკნელი სინათლის სვეტი ტყიდან გასასვლელ კარებს მიაგავს, ტყის მობინდრეთ ცელით რომ კვეთდი, შენ აქ გინერენ წესად იასაკს.

ტყე მოქუფრულა, როგორც ონიქსი და ველარ იკვლევ გამოსახსნელ გზას, ახლად იშვები ქვეყნად ფენიქსი, ტყედ ეძიები შავი სულის ხსნას.

ჩაგესმის ყურში უცნაური ხმა, მგელთა ყმული ბგერებს ბანს აძლევს, ფოთლები მიწად, როგორც დალის თმა, ფეხებს მიწაზე თავის ეშხს ახვევს.

ბუნების ძალა დაგიმორჩილებს, ბოროტ იარაღს მიწას გადასცემ და ტყე დაგადებს მხვიარ ბორკილებს, ზღაპრულ განგებას დანას ვერ ჩასცემ. ეზიარები შენ ტყის გულისთქმას და მიუხვდები, რასაც ქადაგებს, მგლების ყმული იავნანას ჰგავს, შეუერთდები იგავ-არაკებს.

სხაკო ცნო

ზღვას ნაუღია გზად მოგონება, უცებ ჩამქრალა წარსულის ალი, შენ მოიპოვე დღეს სულში შვება, ახალი დროსკენ გაგექცა თვალი.

არ დაბრუნდება გასული დღენი, გაუტანია დიდ ლურჯ მინანქარს, წარსული, დროის მოშავო ფერფლი, ან გაჰყოლია დაიწყების ქარს.

ქვები ქვიშაზე მხოლოდ მონმეა ქარნაყოლილი მოგონებისა და ნიჟარები მათი სიღრმეა გარდასულ დღეთა ხმათა ნიგნისა.

ირაყმარობს

იდუმალია მთების გორები, რომ დაეწყობა წყვილადში ჯარად, ცის სიმორემდე ქვების კოშკები მუქ სინათლეზე აქ მოჩანს მკრთალად.

არას იუნყის ხეების კონა, მკვდარი სიჩუმე გამეფებულა, კოშკებს ამშვენებს ღამაში თოვა, ფიფქები სვეტებს გარს მოეხურა.

შავი კონტურით გამოხატულა ზვირთები მუქი, ალღევებული, ჩემი სიტყვებით არ გამოთქმულა ხაზები კუმტი, თეთრით შემკული.

ნეტავი ზეცავ, ჩვენი სიშორის ზღუდე ახლავე წარიშლებოდეს, არავინ იდგეს ამ დროს ჩვენ შორის, მრავალი მადლი მომენეოდეს.













ველი დიკინსონი

\*\*\*

გულო, გიბრძანებ!
გთხოვ! დავივინყოთ,
წარსულში დარჩეს
მისი სახელი,

მოდი, ილოცე,
დაასარეცლე
თავანწყვეტილი
ჩემი ფიქრები.

\*\*\*

ელიზიუმში ისე შორსაა
და ისე ახლოს,
როგორც ამ კედლის იქით ოთახი,

ადამის ადამის იერს მაინც მტკიცედ
ინახავს კაცი,
რა დიდი ძალა უნდა ჰქონდეს

\*\*\*

სიძულვილისთვის არ შევქმნილვარ
არც ერთი წამით,
ვიცი, სიკვდილი მომაკითხავს

მე ტრფილისთვის აღარ მრჩება
დრო საკმარისი.
რადგან განგებამ
ჩამიფიქრა ადამიანად,

\*\*\*

მე მთელ ქვეყანას
ვუძღვნი ლექსად
დანერვილ ბარათს,

ბუნება წერილს
უხილავი ხელებით მანვდის
მის დანაბარებს გიზიარებ,

თვისტომო - აი...
და გამოუცნობ ძალას ვანდობ
ჩემს გულისძახილს,

\*\*\*

სიცარიელის შეგრძნებაა
თურმე ტკივილი,
ვინ იცის, როდის გაჩნდა
ჩვენდა საბედისწეროდ.

მარადიულად აწმყოს დასდევს
უხმო ტკივილი,
უსასრულოა და წარსულში
ფარულად ცოცხლობს.

\*\*\*

ცა ჩამოიქცა, განყრენ ღრუბლები,
თოვლის ფანტელებს გაუჩნდათ დარდი,

ქარი დაღლილი დარდობს და ავობს,
ვიღაცა როცა ეპყრობა ცუდად,

\*\*\*

მშვენიერებას შევნიერე თავი,
უმაღლე მონად ვიქცე...
და სიმართლისთვის თავდადებულიც
ჩემ გვერდით დაფლეს იქვე.

„რატომ დამარცხდი?“ - მკითხა მწუხარედ,
„სილამაზისთვის“-მეთქი.
„ჭეშმარიტება მშვენიერია,

მიპასუხა და სწრაფად შევალეთ
წყვიდადისფერი კარი,
გადავუშალეთ ერთმანეთს გული,

\*\*\*

ცხოვრებამ ორჯერ გამომცადა
მე სიკვდილამდე
და უხილავი
დარჩა ისევ შეუცნობელი,

ორჯერ დავეცი,
უიმედო ფიქრთა გრიგალში
ვიგრძენი მწველი
და ფარული სასონარკვეთა,

ინგლისურიდან თარგმნა
ელენა ყოლბაია

ნიგნი - საპალოკელი
ყველა უსახელო ხელოსან და მოხატვისთვის

წინამდებარე სათაური ქართული
ეთნოლოგიური სკოლის ფუძემდებლის,
აკადემიკოს გიორგი ჩიტიას(1890-1986)
ჩანაწერიდან ავიღე,

ქართველოს კულტურული მემკვიდრეობა
ნამდვილად არის უძველესი და მნიშვნელოვანი
წვლილი მსოფლიო ხალხთა ცივილიზაციაში.

პროექტის ავტორი და სამეცნიერო
ხელმძღვანელი გახლავთ ელდარ
ნადირაძე, რომლის მრავალწლიანმა
შრომამ, სიმონ ჯანაშიას სახელობის
საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმის
ეთნოგრაფიის განყოფილების
18 მეცნიერის თანამონაწილეობით
ბოლოსდაბოლოს იხილა დღის სინათლე.

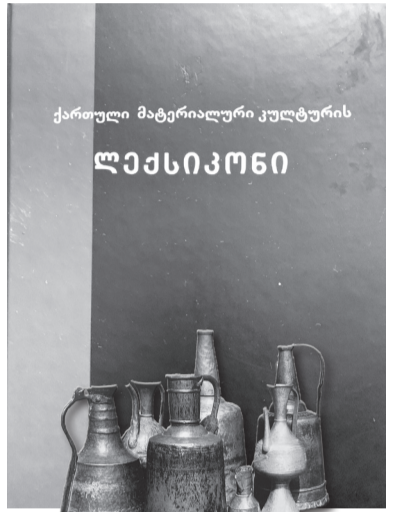
ლექსიკონში თავმოყრილი უზარმაზარი
ინფორმაცია ეყრდნობა აქამდე
შექმნილ სხვა დარგობრივ
ლექსიკონებს, ისტორიულ წყაროებსა
და ეთნოგრაფიულ მასალებს.

ელდარ ნადირაძის შესავალი
ტექსტი ქართულის გარდა, წარმოდგენილია
კიდევ ოთხ ენაზე: ინგლისურად,
გერმანულად, ფრანგულად და რუსულად.

პროექტის ავტორი და სამეცნიერო
ხელმძღვანელი მადლობას უხდის
საქართველოს სამეცნიერო და
რუსთაველის ფონდებს, რომელთა
გრანტის საფუძველზე განხორციელდა
წინამდებარე პროექტი.

უზარმაზარი სამუშაო აქვს გაწეული
ნიგნის რედაქტორს ნელი
ელიზბარაშვილს.

შთამბეჭდავია ლექსიკონის საერთო
ვიზუალური მხარე და დიზაინი
(დავით კუტუბიძე, გიორგი ჩიქვინიძე).
დაბეჭდილია ასეულობით ფოტო,
ასევე ქართული და უცხოელი მხატვრებისა
და არქიტექტორების მიერ
შექმნილი ვიზუალური მასალები.



რადგან ამ ტიპის ნაშრომის
შექმნის პირველი ცდაა, პროექტის
ავტორი არც გარკვეულ ნაკლს
გამორიცხავს და ამბობს რომ ავტორ-
შემდგენლები დიდი გულისხმიერებით
მიღებენ ყოველ არგუმენტირებულ
შენიშვნას და გაითვალისწინებენ
შემდგომი მუშაობისას.

თვალის ერთი გადავლებით
პირადად მე მატერიალური კულტურის
რამდენიმე ქართული ტერმინი
დამაკლდა. მაგალითად, ვერ ვნახე:
წალამი, დურდო, დუგმა, ნიპანა,
დირე, მაყალი, ციცხვი, ბოგირი,
ზარნიში, ხინინი, ფშრუკი,
პამაკი, მაჭკი, ჭყრხო, საია,
შიმელი, ჭოჭინა, ზვარი, ჩიხირთმა,
დინდგელი და ალბათ სხვებიც
სხვა ნივთიერ სახელწოდებებს
მოისაკლი-სებენ, მაგრამ ეს
აინუნში ჩასაგდება არ არის
იმ უზარმაზარ მონაშთარ-თან
შედრებით, რასაც თავისთავად
ეს უნიკალური ლექსიკონი
წარმოადგენს.

ვფიქრობ, ის განსაკუთრებით
ახალგაზრდობისთვის, დამწყები
მწერლებისა და ჟურნალისტებისთვის
იქნება სამაგიდო ნიგნი. თუკი
ამ ლექსიკონს ჩაუჯდება,
მოდარაჯე თვალი იქ უმაღლეს
ალმობაზე უამრავ მიმქრალ და
დასავიწყებლად განწირულ
სიტყვას, რომლებიც შეიძლება
შთამავგონებელი აღმოჩნდეს
21-ე საუკუნის ლექსიკონი
არსენალისთვის.

„ქართული მატერიალური კულტურის
ლექსიკონი“ - ეს კაპიტალური
ნაშრომი, მართლაც რომ ძვირფასი
და მუდამ ახლოს საქონი ნიგნია,
რომელიც ჩვენს ასე დაშრეტილ და
გალატაკებულ ლექსიკონ მარაგს
საგრძობლად გაამდიდრებს. მისი
უბრალოდ თვალმიდევნებაც კი
დაფიქრებს დღევანდელ ქართველებს
თუ რა განძის მფლობელები ვართ!
დაე, ვუერთგულოთ ამ სიტყვებს,
თუ არ გვინდა დავემგავსოთ
თურაშაულის იმ პატრონს,
ტყეში რომ ეძებს პანტას...

გიორგი ლალიაშვილი
ლონდონიდან

მთავარი რედაქტორი ივანე ამირხანაშვილი
მთავარი რედაქტორის მოადგილე ელისაბედ მებრძოლი
ფინანსური მენეჯერი ქატიკანა დამატარაშვილი
კომპიუტერული უზრუნველყოფა: ბელა გველესიანი, მზია პარპაძე
დინამიკური-დამკაბადონებელი, გავრცელების სამსახური პოლდემარ ჰანსკი

„ლიტერატურული საქართველოს“
საბანკო ანგარიშის ნომერი:
საქართველოს ბანკი,
GE43BG000000161665862

დაბეჭდილია შპს
„საარის“ სტამბაში
მისამართი:
თბილისი, თევდორე
მღვდლის 57
ISSN 2720-8540
772720854003